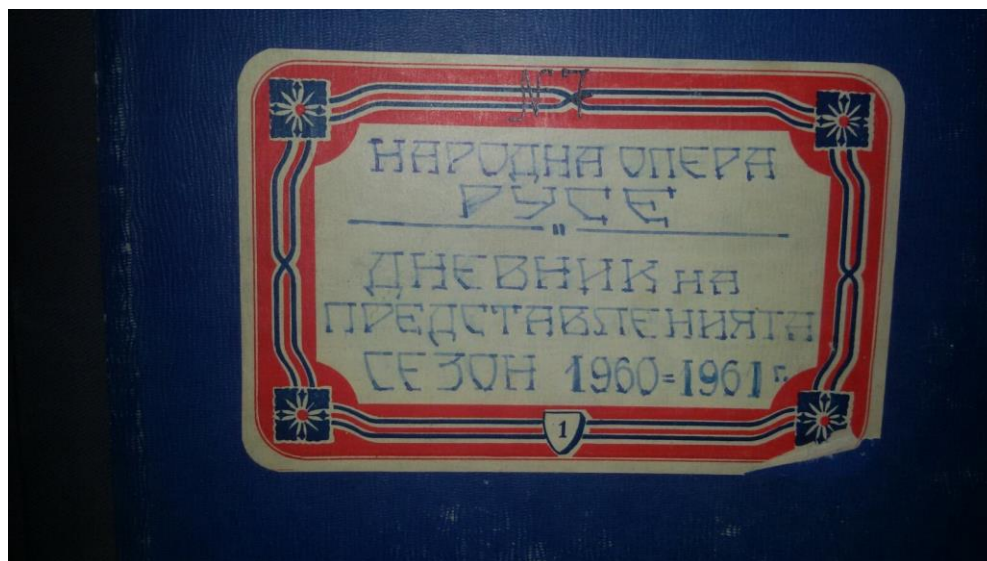

публикувано в седмичното списание Капитал на 16.07.2021

Peter Sabatov

ПАМЕТНО “УРА” В РУСЕНСКАТА ОПЕРА

Не съм сигурен дали искрата на преживяното в Русенската опера преди точно 60 години може днес да запали достойни въннения в изсъхналите ни души. Но тъй като споменът за случилото се почти изчезва във времето- като отдалечаваща се лодка по

течението на Дунава- реших да предоставя това решение на читателя.

На 15 юли 1961 събота Русенската опера представи Трубадур на Верди. Но това не беше обичайна случка от класическия оперен афиш, защото целият град беше настроен да се добере до залата на всяка цена и със всички средства. Между малкото щастливци бяхме майка ми, баща ми и аз- близо 9 годишен в лятна ваканция преди трети клас.

Месец ЮЛИ		дата 15		ден СЪБОТА 1961 год.	
Опера ТРУБАДУР		Сезон 1960/1961г.			
Балет: ГОСТУВАНЕ НА ПИТЕР ГЛОСОП		Англия			
№ по ред	Роля	Изнесена от артиста	Участвал		
			през месеца	през сезона	през кал. год.
1	ГРАФ ДИ ЛУНА	ПИТЕР ГЛОСОП	1	1	1
2	ЛЕОНОРА	Е.В. МАТЕРОВА	1	2	2
3	АЗУЧЕНА	Е. БАБАЧЕВА	1	2	2
4	МАНРИКО	Б. ХРИСТОВ	1	3	3
5	ФЕРАНДО	Н. ПАЗЛОВ	1	4	2
6	ИНЕС	В. КИРОВА	1	1	1
7	СТАРИЯ ЦИГАНКИ	Н. НИКОЛОВ	1	4	2
8	ВЕСТИТЕЛЯ	Н. АБРАХИМАРИНОВ	1	4	2
9	РЮЦИ	Н. АБРАХИМАРИНОВ	1	4	2
10					
11					
12					

Причина за масовата възбуда беше обявата, че ролята на граф ди Луна от шедьовъра на Верди ще се изпълни от вълшебния английски баритон Питър Глосъп/Peter Glossop (1928-2008). Само преди седмица той беше спечелил Първия Международен Конкурс за Млади Оперни Певци в София. С мащабите на онова време триумфът на певец от Запада на сцена в Изтока говореше за рязко превъзходство на неговия талант, както и за обективност на журито. От друга страна фактът, че освен в София той пъ само в Русе, подсказва международния престиж на русенската сцена.

На представлението аз скучаех, защото нищо не разбирах и дори малко се плаших- пееха на чужд език, някаква циганка размахаше заплашително ръце, средновековни войници се готвеха за бой, някого хвърляха в затвор и т.н. И самата музика ми беше чужда. За да се разсейвам поглеждах от време на време новите си черни лачени обувки и бели къси чорапи- и ги докосвах с ръка. Не разбирах и защо ръкопляскаат.

Тогава операта нямаше климатична инсталация и всички врати на залата бяха отворени, за да става течение. След първия антракт в

сградата допуснаха правостоящи, които останаха в коридорите и подаваха глави през отворените врати. Това бяха обикновени минувачи в лятната дунавска вечер с аромат на липа, не издържали на изкушението да се доближат до оперния празник.

Когато представлението свърши, започнаха бурните овации-артистите излизаха за поклон пред публиката. Накрая се появи Питър Глосъп-граф ди Луна. Залата просто избухна. И тогава се случи онова чудо, заради което помня тази вечер и до днес. Онези обикновени десетки неканени правостоящи, които вече се бяха промъкнали в залата- те не можеха така ефектно да ръкопляскаат и да подвикват “браво”, но също бяха препълнени от възторг. И за да го изразят по свой начин - в залата прозвуча едно засилващо се “Урааа”, каквото бях чувал само на манифестации на площада. Тези обикновени хора нямаха друг по-силен израз освен този възглас, който се считаше тогава за връх на обществения екстаз. Това имаха и това му дадоха- всичкото. Питър Глосъп трогнат три пъти им се поклони.

Чрез този сублимен миг много години по-късно разбрах защо Толстой пише във Война и Мир: *Простотата е покорност пред Бога.*

В родния ми град Русе имаше някаква културна магия през 60-те години на 20 век. Само на челото на неговата съдебна палата оцеля царският герб- и до днес. Веднъж в годината русенският театър отстъпваше сцената си на театралната група на английската гимназия, за да представи откъси от Шекспир в оригинал. Баба ми казваше, че в автобуса хората предлагали седалка на Константин Илиев-диригента на операта. Да не говорим за Мартенски музикални дни. В Дома на Културата тогава започна блестящата кариера на пианистката Павлина Доковска- като дете чудо- с клавирен концерт на Хайдн и русенската филхармония.

Някъде към 1970 в Русе изнесе концерт световно известният български цигулков виртуоз Емил Камиларов /1928-2007/, който също през 1961 спечели конкурса Паганини в Генуа и е единственият цигулар в света свирил два пъти на неговата цигулка Гуарнери. Русенският концерт беше в сградата на музикалното училище, заедно със съпругата му Дина Шнайдерман. Бях един от присъствалите щастливци. В средата на втората част токът спря и залата потъна в мрак. Но Емил Камиларов и Дина Шнайдерман довършиха концерта си на тъмно- с още по-голямо удоволствие и вдъхновение. Той каза, че щом Паганини е завършил концерт на три струни, те поне могат да изпълнят негова творба на тъмно.

Когато гледам Новогодишния концерт на Виенската филхармония и култовото ръкопляскане при Радецки марш, си спомням онова

спонтанно и искрено Ура за Питър Глосъп. И се питам кое от тях предпочитам. Отговорът е: от нито едното не се отказвам. Нали и двете се случиха на брега на хубавия син Дунав.

15 юли 2021

Валентин Брайков